

DEN NORSKE KIRKE

Oslo biskop og Oslo bispedømmeråd

Helse- og omsorgsdepartementet

Dato: 03.10.2011

Vår ref: 11/484-1 WJEB

Deres ref:

Hørings svar på høringsnotat om rituell omskjæring av gutter

Oslo biskop og Oslo bispedømmeråd leser med interesse høringsnotatet om rituell omskjæring av gutter fra Helse- og omsorgsdepartementet. Bakgrunnen for å ta opp saken til drøfting nå er ”flere henvendelser til departementet som følge av at store deler av den offentlige helsetjenesten ikke lenger tilbyr dette inngrepet”, og at dette ”medfører økt risiko for at omskjæringen blir utført av personer uten kompetanse til å utføre inngrepet på en forsvarlig måte”. Hensikten med notatet og lovforslaget er således god: å legge til rette for ”rettslige rammer som skal sikre at rituell omskjæring utføres på en forsvarlig måte” (s 6). Høringsnotatet beskriver videre hva departementet anser som ”forsvarlig måte” og foreslår på bakgrunn av det to alternative lovmodeller. Begge modellene lovfester at de regionale helseforetakene skal ”organisere spesialisthelsetjenesten på en slik måte at de som ønsker det kan få utført rituell omskjæring på en forsvarlig måte, og da i hovedsak i forbindelse med fødsel” (s 7). Modell A åpner for at også andre enn leger skal kunne utføre inngrepet, på visse vilkår, mens modell B utelukker dette.

Jødisk praksis

Rituell omskjæring av gutter i Norge i dag praktiseres hovedsakelig av muslimer og jøder (s 11) i et anslagsvis årlig antall på ca 2000, derav 5-7 jødiske guttebarn (s 13). Det Mosaiske Trossamfund bruker egne spesialister på rituell omskjæring (mohel) og har ikke benyttet seg av det offentlige helsevesenet til dette, mens en stor del av muslimsk rituell omskjæring av gutter har blitt foretatt på sykehus. Etter det vi kan se, synes derfor valg av lovmodell å få størst konsekvens for jødisk rituell omskjæring, i og med at modell A innfører nye reguleringer av en praksis som så langt har fungert godt, og modell B vil forby en ordning som er av helt avgjørende betydning for religiøs praksis og identitet. Vi kjenner til at Det Mosaiske Trossamfund i sitt hørings svar påpeker flere faktiske feil i framstillingen i høringsnotatet. Vi mener at departementet bør merke seg dette og vurdere om dette bør få konsekvenser for formuleringene i lovmodellene.

Religionsfrihet

For Oslo biskop og Oslo bispedømmeråd er det viktig å understreke følgende: Det er viktig med gode og tjenlige rettslige rammer rundt rituell omskjæring av gutter. Vi vil derfor berømme departementet for å ville ”skape sikkerhet rundt inngrepet og beskytte barna” (s 7). Dette må imidlertid ikke gjøres på en slik måte at det stigmatiserer visse religiøse minoritetsgrupper. Det skal svært gode grunner til for å

sette religionsfriheten til side og i lovs form gripe inn i etablert religiøs praksis – så sant denne ikke beviselig er i strid med nasjonale og internasjonale lover og konvensjoner.

Departementet har i realiteten tre alternative lovmodeller å velge mellom: de to modellene A og B som skisseres i høringsnotatet, og nåværende lovgivning. Vi mener at departementet også kan vurdere å beholde nåværende lovgivning, med nødvendig tilpasning. Vi viser her til situasjonen i Finland, der myndighetene har uttalt at det ikke er behov for særskilt lovregulering av rituell omskjæring av gutter.

Modell A

Av de to skisserte modell A og modell B vil Oslo biskop og Oslo bispedømmeråd gå inn for modell A. Vi er glad for at departementet i disse spørsmålene legger sterk vekt på religionsfriheten, og at dette er begrunnelsen for å tillate rituell omskjæring utenfor helsetjenesten. Ut fra hensynet til religionsfriheten vil vi derfor anbefale departementet å lytte til erfaringene og synspunktene fra Det Mosaiske Trossamfund i utformingen av ordlyden og i utarbeidelse av tilhørende forskrifter.

Samtidig mener vi det er viktig at et kompetent og tilgjengelig helsevesen kan tilby å utføre rituell omskjæring av gutter for de gruppene som ikke har et godt og tilfredsstillende utbygd apparat for dette innenfor eget trossamfund.

Med vennlig hilsen

Ole Chr. M. Kvarme
biskop

Jorun Elisabeth Berstad Weyde
kirkefagsjef
Direkte innvalg: 23301171